

Een kwestie van je hersenen erbij houden of...?

bewegen is leren
leren is bewegen

De afbeelding op pagina 15 van de twee hersenhelften, met in elk van de helften de onderscheiden functies aangegeven, viel onmiddellijk op en toen ik de tekst vluchtig doorscande van het bijhorende artikel, getiteld *Wil je met je hoofd leren, dan moet je met je voeten beginnen!*, was ik op zijn zachtst gezegd verbaasd. Dit verwachtte ik niet in het DRS Magazine¹ dat toch duidelijk een uiterst orthodoxe signatuur kent en zich doorgaans kenmerkt door Woordgetrouwe bedachtzaamheid. Het artikel zal dan ook zeker niet uit kwade opzet zijn geschreven en mogelijk ligt aan publicatie onkunde ten grondslag², maar toch zie je hoe de vijand als ten tijde van Israëls' tocht naar het beloofde land de zwakke plek weet te vinden voor zijn aanval³: de achterhoed, vrouwen en kinderen – hier specifiek *direct* het kind, maar *indirect* wel degelijk ook de ouder.

Linker- en rechterhersenhelft

Naast het al maar groeiend aantal ontwikkelingsstoornissen onder met name jongeren⁴ zijn er ook nog de stoornissen die vallen onder de noemer *non verbale leerstoornissen*, afgekort met NLD.⁵ Onder deze noemer vallen ook motorische ontwikkelingsproblemen. Hoewel er feitelijk weinig over de oorzaken van NLD bekend is, wordt er desalniettemin beweerd dat NLD via neurologisch onderzoek aantoonbaar is. Als hulp bij motorische ontwikkelingsproblemen is er de Motorische Remedial Teaching, afgekort MRT en hierover handelde het bedoelde artikel.

De door de MRT voorgestane ideologie blijkt, voor wie de moeite neemt zich hierin te verdiepen, doorspekt met de vanuit de New Age komende ideologie van de twee hersenhelften.⁶ Binnen de MRT wordt er ten aanzien van motorische ontwikkelingsstoornissen maar al te vanzelfsprekend gewezen op de rol van de verschillende hersenhelften en de veelal dominantie van één van die hersenhelften. We zien dit bijvoorbeeld in het spreken over de vier sensomotorische ontwikkelingsfasen.⁷ Aangezien tot op heden elke wetenschappelijk onderbouwing voor dergelijke ideeën ontbreekt, mist de MRT haar legitimatie en berust het gedachtegoed ervan op louter aannames. Terwijl bekend is dat er mensen zijn die volledig functioneren met één hersenhelft⁸, onderstrepen, ten aanzien van de gebruikelijke situatie, bekende neurowetenschappers dat de beide hersenhelften een duidelijke interactie kennen⁹ en een suggestie al zou de ene hersenhelft te weinig gebruikt worden, is naast een onbewezen zaak voor de christen ook - impliciet - een plaats van een vraagteken achter het goed geschapen zijn van de mens door God.¹⁰ Voor de christen is wat prof. dr. R. Franzke stelt, namelijk dat de ideologie van de twee hersenhelften met name verspreid wordt vanuit occulte bron¹¹, een wel degelijk serieus te nemen waarschuwing.

Het valt uitermate te betreuren dat tot binnen de hulpverlening vrijwel klakkeloos allerlei, zeker voor de christen, te bevragen tot radicaal af te wijzen zaken worden aangedragen, alsook in de reguliere gezondheidszorg geïmplementeerd.¹² Helemaal verdrietig en zeker

ook alarmerend is het gegeven dat juist in een hoek waar je het het minst zou verwachten bedenkelijke verschuivingen en ontwikkelingen plaatsvinden.¹³ Een kwestie van het je hersens erbij houden, of van geestelijk waakzaam zijn?

Drs. J.G. Hoekstra.

---

¹ [DRS Magazine september 2011.](#)

² Wel gebied de eerlijkheid te vermelden dat de redactie, gewezen op het onderliggende New Age gehalte van het onderwerp en de aan te voeren bezwaren vanuit christelijk oogpunt, aangaf desalniettemin geen reden te zien op het betreffende artikel terug te komen. Ook is er correspondentie gevoerd met de in het artikel genoemde therapeute en is elke betrokken partij aangeschreven.

³ Deuteronomium 25:17,18

⁴ Storingen met een reeks aan verschillende benamingen. Zie bijvoorbeeld het artikel *Focussen in het onderwijs* in Bijbel en Onderwijs mei 2010.

⁵ De afkorting NLD komt van: Non-verbal Learning Disabilities, hierbij worden drie kern probleemgebieden gesignaleerd: 1. motorische problemen, 2. visueel, ruimtelijk en organisatorische problemen, 3. sociale problemen.

⁶ Er wordt bijvoorbeeld graag verwezen naar de in de jaren zeventig van de vorige eeuw gedane ontdekkingen van dr. Sperry en dr. Ornstein over het menselijk brein. Op ingenieuze manier zouden de beide hersenhelften op elkaar weten af te stemmen. Het is Sperry die hierbij evenwel een waarschuwend kanttekening heeft geplaatst (zie noot 7) waarmee binnen de MRT geen rekening gehouden lijkt te worden. Juist in diezelfde periode zien we namelijk allerminst wetenschappelijk bewezen ideeën volop vanuit de New Age beweging gepromoot worden. Voorop in dit proces liep de profetes van de New Age beweging, Marilyn Ferguson. Toen ook de natuurkundige Fritjof Capra deze onrijpe gedachten promootte, kreeg het al snel een onterecht wetenschappelijk aureool.

⁷ Binnen de MRT wordt bewegen gezien als de basis van alles wat een kind gaat leren. Vanaf het prille begin beweegt het kind en doet zodoende ervaring op over zichzelf en de wereld om zich heen. Dit ervaren en bewegen wordt de sensomotorische ontwikkeling. Deze ontwikkeling wordt opgedeeld in 4 fasen: 0 tot 3 jaar: Slurffase; 3 tot 6 jaar: Symmetrische fase; 6 tot 9 jaar: Lateralisatie fase; 9 tot 11 jaar: Dominantie fase.

⁸ Een voorbeeld daarvan wordt expliciet vermeld door de Stichting Schriftontwikkeling die zich uitdrukkelijk bezig houdt met de motorische problematiek/vaardigheid rond de schriftontwikkeling. Het gaat daarbij om een Duits meisje dat naar een gewone school gaat, kan fietsen en skaten, ja, een volkomen normaal leven leidt dat gelijkwaardig is aan dat van andere kinderen met twee hersenhelften. Artsen staan nog altijd voor een raadsel. Dit blijkt allerminst een op zich staand voorbeeld. De genoemde stichting stelt, met een verwijzing naar dr. B. van Cranenburgh, neurofysioloog in het boekje van Anneke van Luyk *Linkshandig, handig of onhandig?* (BZZTôH, Den Haag 1992) dat het: Vooral sinds de opkomende hersenwetenschappen van groot belang [is] ons in dit opzicht voorzichtig op te stellen en niet al te veel theorieën en hypothesen te ventileren over de samenwerking tussen de hersenhelften. Een door de MRT zeker te overwegen advies.

⁹ De communicatie via het corpus callosum (de hersenbalk).

¹⁰ De in de vorige noot genoemde, befaamde neuropsycholoog en neurobioloog Roger Sperry, waarschuwt dat, (vertaald) [d]e links-rechts opdeling... een idee is waarmee men gemakkelijk aan de haal kan gaan. Roger Sperry, *Some Effects of Disconnecting the Cerebral Hemispheres*, Science, Vol. 217, September 24 1982, p.1225. De neuroloog Michael Gazzaniga heeft het over een overdreven versimpelen van wetenschappelijke gegevens vanuit het moderne hersenonderzoek en het geven van ronduit bedrieglijke, tendentieuze informatie over een uiteindelijk zo complex gegeven als de hersenactiviteit. Michael S. Gazzaniga, *The Social Brain: Discovering the Networks of the Mind*, Basic Books Inc., New York 1982, p.48,49. Hierbij past de opmerking van de radioloog en neuroloog Georg Deutsch zoals aangehaald bij Kevin McKean in, *Of Two Minds: Selling the Right Brain*, Discover Magazine, April 1985, Kalmbach Publishing Co. Waukesha. (redactieadres: New York), p.38 (onvertaald): ...differences within a hemisphere account for more than differences between them. De neurowetenschapper John Mazziotta stelt zelfs dat de versimpeling rond linker en rechter hersenhelft misleidend is (zo John Mazziotta aangehaald bij Kevin McKean in, *Of Two Minds: Selling the Right Brain*, Discover Magazine, April 1985, Kalmbach Publishing Co. Waukesha. (redactieadres: New York) p.38), de genoemde schrijver McKean wijst er op dat heel de theorie rond de functie van de twee hersenhelften berust op 'louter speculatie' (Kevin McKean, 1985, p.40), terwijl de biopsychologe Jerre Levy het heeft over '(...) een mythe, gefundeerd op een foutieve vooronderstelling' en zij benadrukt juist de integratie in activiteit van de beide hersenhelften (Jerre Levy, *Right Brain, Left Brain: Fact and Fiction*, Psychology Today, (Sussex Publishers, New York) May 1985, p.43,44.). In een vrij recent proefschrift van Stephen E. Wald, *Minds divided: Science, spirituality, and the brain in American thought*, The University of Wisconsin 2008 valt ook te lezen hoe het baseren van theorieën op de twee hersenhelften een gevaarlijke en uiterst te bevragen zaak is.

¹¹ Fragwürdig ist diese Theorie (van de beide hersenhelften – jgh), weil sie vor allem von bekennenden Hexen verbreitet wird und regelmäßig zur Anwendung magischer, religiöser und dubioser esoterischer Praktiken aus der Hexenliteratur und aus dem Tao Yoga führt. Bron B&O, zie ook: www.reinhard-franzke.de.

¹² Vgl. voor wat deze ontwikkeling aangaat het recent verschenen boek van de arts R. van de Ven, *Complementaire en alternatieve zorg in de Nederlandse ziekenhuizen. En beschrijving van een ontwikkeling*, Johannes Multimedia, Doorn 2011.

¹³ Het zich beroepen op neurologisch onderzoek maant zondermeer tot voorzichtigheid. Immers, op gelijke wijze wordt wel geprobeerd het door God als tegennatuurlijk en zonde genoemde probleem van de homoseksualiteit te verklaren. Is het toeval dat juist deze problematiek (ook) binnen reformatorische kring al meer wordt geaccepteerd (en inmiddels op dergelijke scholen praktiserende homoseksuele docenten worden getolereerd en deze praktijk zelfs vanuit bepaalde achterliggende, zich christelijk noemde onderwijsorganisaties, wordt gepromoot)?